

Bet. o. F. t. Rigsdagsbeslutn. ang. forsk. Konventioner om Forligsnævn.

den svejtsiske Konv. Art. 8) saadanne Spørgsmaal, om hvilke man fra dansk Side overhovedet ikke vilde finde det ønskeligt at forhandle, og som uden Konventionerne formentlig enten ikke vilde blive rejst eller ganske blive afvist.

En saadan Stilling vil man imidlertid paa Forhaand være afskaaret fra at indtage ved Bestemmelserne i Konventionernes Artikler 13—14 (den svejtsiske Konventions Artikel 11). Herefter kan Nævnet, uanset om den ene Parts Repræsentanter udebliver eller ikke ønsker at indlade sig paa en Drøftelse af Sagens Realitet, ikke blot undersøge denne og afgive Betænkning derover, men ogsaa stille positive Forligsforslag og efter Omstændighederne endog beordre disses Offentliggørelse mod den ene Parts Ønske. Selv om den ene Part ikke ønsker at indlade sig paa en Realitetsforhandling under Henvisning til, at Sagen drejer sig om rent indre Anliggender, vil den Mulighed dog være til Stede, at Nævnet alligevel underkaster Sagen en Realitetsbehandling, om end det ikke er givet, at en saadan Forhandling slutter med et positivt Forligsforslag (jfr. Konventionens Artikel 14).

I Folkeforbundspagtens Artikel 15, Stykke 8, er *Raadets* mæglende Virksomhed begrænset ved følgende Bestemmelse: „Dersom en af Parterne hævder og Raadet anerkender, at Striden angaar et Spørgsmaal, som ifølge mellemfolkelig Ret alene henhører under denne Parts egen Myndighed, fastslaar Raadet dette Forhold i sin Beretning uden at foreslaa nogen Løsning.“

Herved er netop fastslaaet, at en Stats indre Anliggender ligger udenfor Raadets mæglende Virksomhed, og at herhenhørende Tvistigheder med andre Stater paa Forlangende skal afvises. En lignende Begrænsning af de foreslaaede Forligsnævns mæglende Virksomhed burde derfor ogsaa udtrykkelig have været fastsat i Konventionerne, men dette er ikke sket, og man vil ikke med Sikkerhed kunne gaa ud fra, at Nævnene altid vil anse en saadan Be-

grænsning i deres Virkekreds for selvfølgelig.

Heller ikke kan man for Nævnenes ubegrænsede Kompetence i alle Spørgsmaal, der ikke henhører under Voldgift, anføre, at Danmark med flere Stater, saaledes Holland, Italien og Portugal, har sluttet forbeholdsløse Voldgiftstraktater. Thi saadanne er ikke afsluttet med Norge, Sverige, Finland eller Svejts, og selv om dette i Fremtiden maatte blive Tilfældet, idet f. Eks. den hollandske Voldgiftstraktat af 1904 staar aaben for Tiltrædelse af andre Magter, vil man af en Voldgiftsret kunne vente Afgørelser af en mere juridisk Karakter og mindre indgribende i en Stats indre Anliggender, end man kan forvente af de foreslaaede Nævn og de af disse eventuelt fremsatte Forligsforslag. Ganske særlig gælder dette om de ved Haagkonventionerne af 1899 og 1907 etablerede Voldgiftsretter, hvortil de ovennævnte forbeholdsløse Voldgiftstraktater henviser, og om den faste mellemfolkelige Domstol i Haag.

Ud fra de her fremsatte principielle Betragtninger skal Mindretallet derfor henstille, at der ved Afslutningen af fremtidige Konventioner af lignende Art med andre Stater end de heromhandlede tages fornødent Hensyn til de fremhævede Betæneligheder. I denne Forbindelse lægger Mindretallet særlig Vægt paa, at der i fremtidige Konventioner optages en til Regelen i Folkeforbundspagtens Art. 15, 8de Stykke, svarende Bestemmelse.

Med Hensyn til de her foreliggende Konventioner er af Mindretallet medunder tegnede Axel Møller enig med Landstingsudvalgets Mindretal i, at Nævnenes Behandling af Sagen, de afgivne Betænkninger og eventuelt fremsatte Forligsforslag, selv om disse ikke er juridisk bindende, dog under visse Omstændigheder faktisk og praktisk vil kunne svække Danmarks Stilling i en foreliggende Sag paa en for de danske Interesser uheldig Maade. Dette Mindretal vil derfor ikke